

שמעון כגן "הווינר" איננו (1942-2024)

מאת: ד"ר שלמה קנדלשיין

הלך לעולמו בראש השנה בגיל 82, שמעון כגן מגדולי השחמטאים שקמו בישראל בכל הזמנים, אשר תרם תרומה מכרעת לקידום השחמט בארץ וייצוג ישראל בזירה הבינלאומית.

שמעון כגן ז"ל

נולד בשנת 1942 בתל-אביב, שרת בצה"ל כקצין בחיל האוויר, בוגר הטכניון, במקצועו מהנדס בנין.

אמן בינלאומי בשחמט. אלוף צה"ל בשחמט 1965, אלוף תל-אביב 1966 ו-1971, חבר נבחרת הסטודנטים של ישראל בארבע אולימפיאדות סטודנטים, וזכה עוד להישגים רבים בתחרויות רבות בהן השתתף בארץ ובחו"ל.

בשנים 1973 ו-1979 עלה פעמיים לתחרות הבין-אזורית לאליפות העולם ליחידים.

אנקדוטה מעניינת היא שאת כרטיס העלייה לתחרות הבין-אזורית בשנת 1973 השיג כגן בזכות נצחונו בתחרות האזורית לאליפות העולם ליחידים (אזור מערב אסיה) שנערכה בשנת 1972 ב... טהראן שבאיראן (איראן שלפני המהפיכה).

זכה פעמיים באליפות ישראל בשחמט בשנים 1967 ו-1969.

זכייתו הראשונה של כגן בתואר האליפות בשנת 1967 הביאה ל"מהפך" בתולדות אליפויות ישראל. לראשונה, מאז החלו האליפויות, עברה ההגמוניה לדור "הצברים".

עד שנת 1967 אליפויות ישראל עמדו בשליטה, ללא עוררין, של ארבעת הגדולים בשחמט הישראלי-יוסף פורת, יצחק אלוני, משה צ'רניאק וד"ר מנחם אורן.

האמן הבינלאומי יוסף פורת ז"ל (אלוף ישראל שש פעמים) מנציגו הבולטים של דור המייסדים, הסביר זאת היטב בסיכום אליפות 1967: "אם תהיה שנת 1967 חרותה בזכרוננו כשנה אשר חוללה מהפכה בתולדות העם, הרי ניתן לכנותה גם כשנת תמורה בחיי השחמט. החל מהאליפות ה-11 בשנת 1961, עקב הקהל הישראלי אחרי האליפויות בצפייה גוברת והולכת, האם יכבוש אחד הצעירים סוף סוף את התואר? רק עתה "באיחור של שש שנים התגשמה הציפייה. וזאת בצורת מיפנה דרמטי. לא רק שהתואר נכבש בידי שמעון כגן בן ה-25, אלא גם שני סגניו הם נציגי הדור הצעיר. דור הוותיקים נדחק למקומות החל מהרביעי בלבד!

כגן, שהיה בין המובילים מראשית התחרות ועד סופה, זכה בתואר ובצדק. הוא הפגין משחק יציב וחי כאחד ברוב קרבותיו. אפשר עוד לצפות לגדולות ממנו".

כגן ייצג את ישראל כשחקן נבחרת ישראל, ב-9 אולימפיאדות שחמט (-1982 1966). היה שחקן קבוצתי מובהק, והיתה חשובה לו מאד הלכידות הקבוצתית והמאבק "למען הדגל".

באולימפיאדות זיגן 1970, וסקופייה 1972, שיחק על הלוח הראשון של נבחרת ישראל. הישגו על הלוח הרביעי באולימפיאדת לוגאנו 1968 היה 10.5 נק' מ-13 (80.8%), היה ההישג האישי הטוב ביותר באולימפיאדה בלוח רביעי, עליו הוענקה לו מדליית זהב.

שיחק במשחקי הליגה הלאומית בשלוש קבוצות תל-אביביות עיר מגוריו, בה גדל, התחנך וגר בה כל ימי חייו. ההתחלה הייתה בקבוצת מועדון "לסקר" תל-אביב, ולאחריה בקבוצת אס"א אוניברסיטת תל-אביב, שתי אלופות ליגה מיתולוגיות במשך שנים רבות. הוא סיים בקבוצת מועדון עירוני תל-אביב ע"ש משה צ'רניאק.

היה גם חבר נבחרת ישראל לסניורים שזכתה בשנת 2021 באליפות אירופה.

בלט גם במשחק השש-בש, כשחקן מעולה וזכה באליפות עולם בשש-בש בשנת 2015.

שמעון הצטרף למועדון הרצליה לפני 15 שנה, לאחר שפרש כבר משחמט תחרותי פעיל. הוא שיחק להנאתו במועדון עד התקופה האחרונה, בעיקר בתחרויות בזק ושח-מהיר, וכשחקן מחליף לעת הצורך בקבוצת הליגה הלאומית, וכן ערך מידי פעם משחקים סימולטניים באירועי השחמט של המועדון.

שמעון היה ספורטאי מהשורה הראשונה, בעל כשרון אדיר ונדיר בשחמט, עטור הישגים גדולים ורבים. סגנון משחקו ותכונותיו אופיינו ברוח לחימה ללא פשרות, עקשנות, הבנה עמוקה בסיומים, ובעיקר אופי של, "ווינר אמיתי".

לא היתה לו סבלנות להקדיש זמן ללימוד תאוריה, כי לדבריו לא אהב להתאמץ לזכור. הוא הסתפק בנסיון רב במספר מצומצם של פתיחות, וזה היה מתכון להצלחתו כפי שהעיד על עצמו: "יש לי כשרון תחרותי – אני טיפוס לוחם שמפגין אופטימיות!"

היה איש העולם הגדול, אשר נשאר אדם צנוע ומקובל על כולם. ייצג את מדינת ישראל בהתנדבות, בגאווה לאומית ובכבוד.

ספורטאי למופת השייך לדור הנפילים של השחמט הישראלי .

יהי זכרו ברוך!